

در ماههای آغازین سال جاری، به دنبال اجرای سیاست تک نرخی کردن ارز و حذف سوبسید بسیاری از کالاها، دگرگونیهای زیادی بر امور اقتصادی کشور حاکم شد. تعطیل فعالیت تعدادی از واحدهای تولیدی، رواج بازار سیاه ارز، افزایش مداوم قیمت کالاها و خدمات، و استیلای روحیه بلاتکلیفی بر فضای فعالیت‌های اقتصادی و تولیدی، قسمتی از این دگرگونی‌ها بود.

این شرایط همچنان ادامه یافت تا آن که دولت و بانک مرکزی به مداخله مستقیم پرداختند و در شرایطی که قیمت دلار در بازار آزاد به یکصد و هفتاد تومان رسیده بود، بانک مرکزی اعلام کرد از این پس به هر متقاضی پنج‌هزار دلار ارز به نرخ رسمی (۱۵۸۳ ریال) از طریق شبکه بانکی کشور پرداخت خواهد شد (یک تحلیل حاکی است در ماههایی که همین سیاست اجرا شده، هر ماه حدود صد میلیون دلار ارز از طریق شبکه بانکی به متقاضیان فروخته شده است).

● مسؤولان، گرانی را تکذیب می‌کردند، اما...

از سوی دیگر سازمان‌های اقتصادی دولت متناوباً پیرامون ثابت نگه داشتن قیمت‌ها بحث می‌کردند و وعده می‌دادند که در سال جاری هر نوع افزایش قیمتی مستفی است. از جمله هنگامی که در اوائل تابستان شایعانی در سطح جامعه مطرح شد مبنی بر این که اولاً سود بازرگانی و حقوق گمرکی کالاها و وارداتی به جای دلار ۷۰ ریالی بر مبنای نرخ شناور (۱۵۸۳ ریال) محاسبه خواهد شد، و ثانیاً قرار است نرخ نشان افزایش یابد، سازمان‌های مسؤول هر دو مورد را قویاً تکذیب کردند و حتی شورایی اقتصادی مزده داد که پرونده گران شدن کالا در سال جاری بسته شده و طی ماههای باقی‌مانده سال ۱۳۷۲ هیچگونه

در نیمه دوم آبان‌ماه اقتصاد ایران یک بار دیگر دچار شوکی شدید شد و طی کمتر از یک هفته، افزایش نرخ ارزها و بهای کالاهای مختلف، آن هم با نوسانات شگفت‌انگیزی، همه را غافلگیر کرد. دلایل به وجود آمدن این شرایط جدید، تأثیر کوتاه‌مدت آن بر بازرگانی و صنعت و قدرت خرید مردم، و پی‌آمدهای دراز مدت آن، موضوع گزارشی است که می‌خوانید...

کالاها و خدمات، رفته رفته این باور را به وجود می‌آورد که اعمال سیاست تک‌نرخی شدن ارز، و تنش‌های شدید اقتصادی و افزایش سرسام‌آور قیمت‌ها در ماههای اول سال جاری، در واقع فینال مسابقه طولانی گرانی و تورم در کشور بوده است. (مسابقه‌ای که در یک طرف آن تصمیم‌گیرندگان و طراحان سیاست‌های اقتصادی کشور و در طرف دیگر فعالین بخش‌های تجارت و صنعت و توده مصرف‌کننده قرار داشتند).

از این قرار، اثرات شوک اقتصادی مورد بحث رفته رفته کاهش می‌یافت و صاحبان

افزایش قیمتی نخواهیم داشت. پرداخت‌های پنج‌هزار دلاری شبکه بانکی با نرخ رسمی به متقاضیان سبب تثبیت نسبی بهای ارزها در بازار شد، به طوری که تفاوت بین قیمت رسمی انواع ارزها با بهای آن‌ها در بازار آزاد به حداقل (و گاهی حتی به صفر رسید) و به عنوان مثال اگر بهای رسمی دلار ۱۵۸۳ ریال بود، در بازار آزاد فقط چند ریال گران‌تر فروخته می‌شد.

علاوه بر این، تکذیب‌های مکرر سازمان‌ها و مقامات دولتی درباره احتمال افزایش قیمت

فینال تکراری مسابقات

خرید مصرف‌کنندگان به حداقل رسیده و بالاخره به نظر می‌رسد پاره‌ای کالاها که صاحبانشان حدس می‌زنند در آینده با افزایش قیمت شدید مواجه خواهد شد به زودی کمیاب شود!

سؤالاتی که گزارشگران ما از عمده‌فروشان کرده‌اند از این قرار است:

۱- قیمت کالاها در رشته فعالیت شما طی هشت روزهای اخیر چند درصد افزایش یافته است؟ در صورت امکان چند نمونه را ذکر کنید.

۲- پیش‌بینی می‌کنید در آینده هم با افزایش قیمت رو به رو خواهیم بود؟ و اینک پاسخ‌ها را مطالعه می‌فرمایید:

● گروه کالاهای بهداشتی:

آقای ملاباشی مدیر بخش محصولات بهداشتی پارس در ناصرخسرو: کالاهای صنف ما بین ۵ تا ده درصد افزایش قیمت داشته است. به عنوان مثال خمیردندان هفته گذشته جینی ۲۳۸۰ تومان بود و حالا ۲۵۵۰ تومان است. اگر تورم ادامه یابد و قدرت خرید مردم کاهش یابد ما از صنوفی هستیم که بیشتر صدمه خواهیم دید. شنیده‌ام عده‌ای از تجاری

قیمت‌های دیروز، قیمت‌های امروز

● تنها در هفته دوم آبان ماه قیمت کالاهای مختلف بین ۵ تا ۲۵ درصد افزایش یافت!

برای آگاهی از میزان تأثیر تحولات اخیر اقتصادی بر قیمت کالاهای مختلف، گزارشگران مجله مبادرت به تماس و گفتگو با عده‌ای از عمده‌فروشان تهران کردند. حاصل این تماس‌ها و گفتگوها نشان می‌دهد در یک دوره زمانی ۸ روزه هفته دوم آبان ماه (از روز اعلام افزایش نرخ رسمی ارز تا زمان تهیه گزارش در روز ۷۲/۸/۲۶) بین ۵ تا ۲۵ درصد بر قیمت کالاهای مختلف افزوده شده است.

این تماس‌ها همچنین نشان داد که عرضه اقلامی از کالاها کاهش یافته، فروش تعدادی دیگری به علت عدم قدرت

صنعت، حرفه، بازرگانان و تولیدکنندگان آماده می‌شدند تا با تطبیق دادن خود و امکاناتشان با شرایطی که به هر حال بر اوضاع اقتصادی کشور حاکم شده بود، برای تجدید فعالیت‌های تعطیل شده، یا تشدید فعالیت‌های به حداقل رسیده، اقدام کنند. اما...

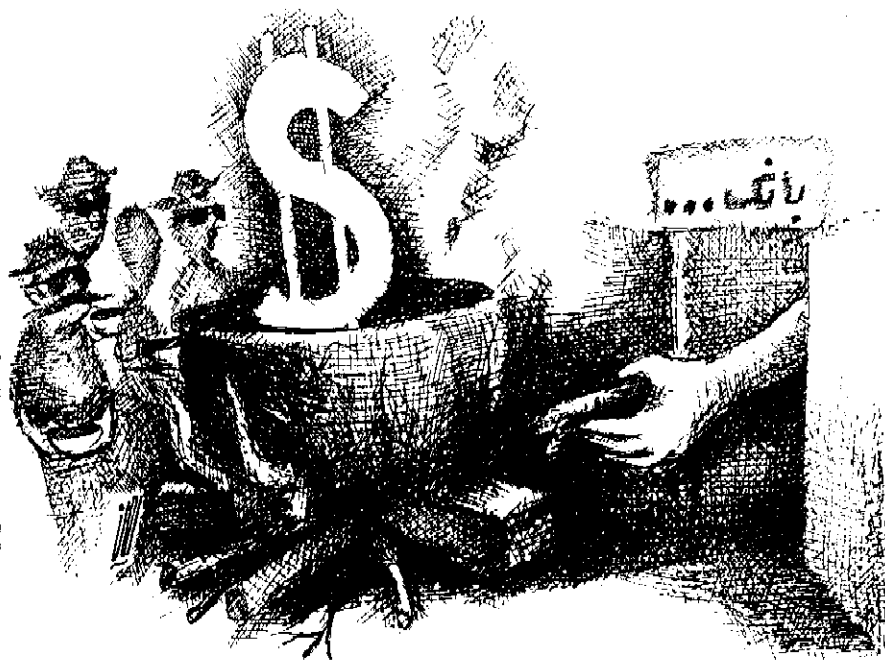
● ۳ ضربه متوالی

اما در آبان ماه سه ضربه متوالی، بار دیگر فعالیت‌های اقتصادی را با شوک فلج‌کننده جدیدی مواجه کرد. این سه ضربه عبارت بود از:

- ۱- طرح اخذ حقوق گمرکی و سود بازرگانی کالاهای وارداتی بر مبنای ارزش ناویر به جای ارزش ریالی.
- ۲- اعلام رسمی افزایش قیمت نان.
- ۳- افزایش قیمت ارزها به وسیله بانک مرکزی.

و بدین ترتیب فینال مسابقه‌ای که گمان می‌رفت پایان رفته، بار دیگر تکرار شد.

فورم و گرانی!

● سازمان‌های مسؤول، تاکنون چند بار هر نوع گرانی را تکذیب کرده و اطمینان داده‌اند که تا پایان سال ۷۲ هیچ چیزی گران نخواهد شد، اما... در این مدت هیچ چیزی از گزند گرانی در امان نمانده است!

میلیون و در پیست و هفتاد هزار تومان قیمت دارد. قیمت پیش فروش اتومبیل پراید (محصول سایپا) یک میلیون و سیصد و نود و پنج هزار تومان است که شصت و پنج هزار تومان هم هزینه‌های شماره‌گذاری و عوارض دارد؛ اما اکنون قیمت آن در بازار یک میلیون و هشتصد هزار تومان است. ایران خودرو بیژن (۴۰۵) - را یک میلیون و نهصد و پنجاه هزار تومان پیش فروش می‌کند، ولی قیمت بازار آزاد آن دو میلیون و چهارصد و بیست هزار تومان است. وضع سایر اتومبیل‌ها و همچنین اتومبیل‌های دست دوم هم بر همین منوال است.

● کالاهای داخلی

مدیر فروشگاه طلایه‌داران ناصر خسرو (واردکننده و فروشنده کالاهای داخلی): قیمت‌های ما فعلاً چندان تغییر نکرده، اما خواهد کرد. اگر آن چه در مورد جدول‌های جدید حقوق گمرکی و سود بازرگانی شنیده‌ایم صحیح باشد، افزایش قیمت در کار ما تا پنجاه درصد خواهد بود. البته ما سیگار و توتون می‌فروشیم و اگر خروج دود گران باشد، قطعاً مردم کمتر دود می‌کنند. ما هم راضی هستیم به رضای خدا، البته باید بدانید شرکت دخانیات نرخ سیگارهای داخلی را هر هفته صد ریال گران کرده است.

● کالاهای شیمیایی

آقای بیک نفس فروشنده رزین، چسب، رنگ و سایر مواد شیمیایی در منطقه بازار غیر از رنگ بنفشه کالاهایی که مربوط به حرفه ماست از پنج تا بیست درصد افزایش قیمت داشته. رنگ هم مطمئناً گران خواهد شد، با کسادی بازار روز بروز هشتم.

● لوازم خانگی

یک عمده‌فروش منطقه بازار که مایل است نامش محفوظ باشد. ماهم افزایش قیمت داشته‌ایم. مثلاً یک لباسشویی تولید داخلی از ۶۲ هزار تومان علی‌الحساب رسیده به ۶۶ هزار تومان. کالاهای صوتی و تصویری هم گران شده و باز هم گران خواهد شد. به آینده کارمان خوشبین نیستیم، مگر آن که قدرت خرید مردم بالا برود.

● اتومبیل

مدیر یک نمایندگی اتومبیل در مرکز شهر که می‌خواهد نامش را ننویسیم. قیمت اتومبیل از مدتی پیش رو به افزایش بوده. گویا سازندگان و واردکنندگان از وضعی که پیش آمده خیر داشتند. تولیدکنندگان اتومبیل «دوو» تا همین یک ماه پیش پول می‌گرفتند و دو سه روز بعد اتومبیل را تحویل می‌دادند، اما از آن زمان تحویل اتومبیل خودداری می‌کنند. لذا اکنون در حالی که قیمت «دوو» یک میلیون و هشتصد و هشتاد هزار تومان است در بازار دو

که دست اندرکار واردات کالاهای بهداشتی هستند به خاطر نامشخص بودن اوضاع و احتمال افزایش قیمت ارز و هزینه‌های گمرکی و دست نگه داشته‌اند، یعنی فعلاً قصد واژه کردن جنس ندارند.

● مواد غذایی

آقای اختیاری - عمده‌فروش مواد غذایی در شمال شهر. هنوز نوسان قیمت در مورد کلیه مواد غذایی مشخص نشده است، اما علی‌الحساب قیمت چند کالا افزایش یافته است. عدس بسته‌بندی از کیلویی ۹۰ تومان به ۱۰۳ تومان، روغن نباتی ۴/۵ کیلویی از ۹۰۰ تومان به ۱۰۰۰ تومان و سس بیژن از ۷۲ تومان به ۸۰ تومان رسیده است. شرکت میوه هم قیمت محصولات خود را ده تا پانزده درصد افزایش داده است. از بنفشه کنارخانه‌ها خیر ندارد، ولی اگر نرخ ارز در همین حد بماند و افزایش هم نیابد، و گمرک هم تا اوز شناور معاینه شود، قیمت کالاهایی مثل پنیر و کره و برنج وارداتی هم افزایش خواهد یافت.

● کالاهای برقی

آقای نسازی مدیر الکتریکی سلمان در ناصر خسرو. کالاهای برقی ده تا پانزده درصد افزایش قیمت داشته است. فروش ما پایین آمده و تکلیف خود را برای آینده نمی‌دانیم.

مسابقه‌ای که نهایتاً تعیین خواهد کرد که امکانات بنگاههای اقتصادی و قدرت خرید مردم توان مقابله با دور جدید تورم و گرانی را خواهد داشت یا خیر؟

گرچه اکثریت مردم کسبه - تولیدکنندگان و بازرگانان در برابر تحولات فوق‌الذکر غافلگیر شدند، اما بودند کسانی هم که از قبل، یا به دلیل ارتباط با مراکز تصمیم‌گیری و یا به دلیل داشتن قدرت تجزیه و تحلیل مسائل اقتصادی و پیش‌بینی نوسان قیمت‌ها، می‌دانستند چه پیش خواهد آمد، لذا خود را آماده رویارویی با حوادث غیرمترقبه کرده بودند (و حتی عده‌ای به نان و نوابی هم رسیدند).

به عنوان یک نمونه، به وضع تعدادی از ابزارآلات و نوسان قیمت آن‌ها اشاره می‌کنیم: از اواخر شهریور، توزیع کالاهایی که در مجموعه ابزارآلات جای دارند با کاهش چشمگیری مواجه شد. مثلاً مغازه‌ای که قبلاً بیست یا حتی صد جعبه از فلان نمره پیچ خوب دریافت می‌کرد، از نیمه دوم شهریور، هم با کمبود عرضه و هم با گران‌شدن تدریجی آن مواجه شد. توزیع‌کنندگان به جای بیست یا صد جعبه، حداکثر ۵ جعبه، به هر مغازه تحویل می‌دادند، آن هم با قیمت‌های جدید. قیمت‌های چند نمونه از این کالاها در شهریور و آبان (هنگام آماده شدن مجله برای چاپ) در همین صفحه در داخل جدول ذکر شده است:

از طرفی، در آغاز آبان‌ماه آن گروه از شعب بانک‌ها که اقدام به فروش ارز به میزان پنج هزار دلار به نرخ دولتی به متقاضیان می‌کردند، رفته رفته با هجوم خریداران ارز رو به رو شدند و چند روزی طول نکشید که صف‌ها نه تنها طولی شد بلکه به ازدحام مبدل گردید، به طوری که در بسیاری موارد نیروهای انتظامی برای برقراری نظم مجبور به مداخله می‌شدند.

● سود هنگفت دلان...

تلاش و پیگیری خبرنگاران مطبوعات ثابت کرد اکثر این متقاضیان در واقع دلان تعدادی از صرافی‌ها و نیز فروشندگان ارز در بازار آزاد بوده‌اند.

یک گزارش نیز حاکی از این بود که دلان و دست‌اندرکاران عمده معاملات ارزی، افرادی را اجیر می‌کردند و با پرداخت روزی پنج هزار تومان، آن‌ها را برای خرید ارز به بانک‌ها می‌فرستادند. یک حساب سرانگشتی نشان می‌دهد این کار سود هنگفتی عاید این دلان کرده است:

نرخ فروش دلار در دهه اول آبان توسط بانک، همان ۱۵۸۵ ریال بود و با توجه به این که نرخ رسمی همین ارز در بازار آزاد تا زمان چاپ مجله به ۱۷۵۵ ریال رسید، این

● افزایش قیمت رسمی ارز، طرح محاسبه حقوق گمرکی براساس ارز شناور و گرانی قیمت نان، باعث افزایش سریع همه قیمت‌ها شد!

● عده‌یی از «رنود» از شهریور گذشته خبر داشتند در سر چه پاشنه‌یی خواهد چرخید، و به همین جهت بار خود را بستند!

نتیجه عاید می‌شود که اگر هر دلار فقط یک نفر را داخل صف ارز کرده باشد هر روز از بابت دریافت ۵۰۰۰ دلار در آن روزها، و فروش آن در روزهای آخر ماه آبان، ۸۵۰۰۰۰ ریال سود برده، و اگر ۵۰۰۰۰ ریال آن را هم به عامل خود پرداخته باشد بازار ۸۰۰۰۰۰ ریال برایش باقی مانده است.

● واکنش حیرت‌انگیز!

در برابر این وضع، جامعه انتظار نشان دادن عکس‌العمل مناسبی از طرف بانک مرکزی را داشت.

پس از مدتی تأخیر، بانک مرکزی اولین عکس‌العمل را در قالب اعلام مقررات جدید ارزی نشان داد. به موجب این مقررات، دستگاه‌های دولتی از خرید ارز از بازار آزاد برای رفع نیازهای خود منع شدند و مقرر شد از آن پس، واردات کالاهای بدون انتقال ارز هم با ثبت سفارش در وزارت بازرگانی انجام شود.

هنوز کارشناسان اقتصادی فرصت نکرده بودند که نتایج اتخاذ و اجرای این سیاست‌های بانک مرکزی را تجزیه و تحلیل و نتیجه‌گیری کنند که یک روز صبح، ناگهان با خبر غیرمترقبه‌ای مواجه شدند:

بانک مرکزی نرخ رسمی برابری دلار و سایر ارزها را در مقابل ریال افزایش داد. هر دلار ابتدا بیست و چند ریال افزایش قیمت یافت، بار دیگر قیمت آن بیست ریال بالاتر رفت و بالاخره به ۱۶۹۲ ریال رسید (روز ۷۲/۸/۱۲).

روز ۷۲/۸/۱۳ نرخ دلار ۲ ریال کاهش یافت و به ۱۶۶۰ ریال رسید. این دو دلار کاهش یکی از روزنامه‌ها را چنان ذوقزده کرد که در صفحه اول خود با تیتری چشمگیر نوشت «بانک مرکزی نرخ دلار را کاهش داد». گویي گردانندگان این روزنامه فراموش کرده بودند که یک هفته قبل از آن، هر دلار ۱۵۸۳ ریال فروخته می‌شد!

نهایتاً، روز ۷۲/۸/۲۶ هر دلار در سیستم بانکی ۱۶۹۲ ریال عرضه می‌شد که با توجه به کارمزد دریافتی بانک‌ها هر دلار در واقع در ازای ۱۶۹۷ ریال به دست خریدار می‌رسید.

طبیعی است که افزایش دلار موجب افزایش قیمت طلا نیز شد، به طوری که در روز یاد شده بهای هر سکه آزادی به ۱۵۵۰۰۰ رسیده بود.

● دوره رکود تازه!!

افزایش قیمت رسمی ارزها به ازدحام دلان و متقاضیان ارز در مقابل بانک‌ها، خاتمه داد، اما بی‌آمدهایی داشته و دارد که مواردی از آن‌ها هم اکنون مشخص شده است. ولی در مورد عوارض درازمدت آن، هنوز نمی‌توان اظهارنظر کرد. یکی از عوارض فوری افزایش قیمت ارزها و طرح موضوع اخذ سودبازرگانی و حقوق گمرکی به مأخذ بهای ارز شناور، افزایش قیمت تعداد بسیاری از کالاها و خدمات فقط طی یک هفته است. (برای آگاهی از نحوه و میزان این افزایش توجه خوانندگان محترم را به مطلبی که در بطن همین گزارش چاپ شده است، جلب می‌کنیم).

آثار درازمدت این تصمیمات و اقدامات در بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات متنوع خواهد بود. اما به طوری کلی می‌توان به چند مورد اشاره کرد:

□ **اول صنایع** - پس از حذف ارزهای هفت‌تومانی و ترجیحی بسیاری از صنایع به علت عدم تطبیق نقدینگی آن‌ها، با آن معادل ریالی که برای خرید ارز به نرخ شناور لازم است، دچار رکود شده بودند، این شکاف را فقط اعتباراتی که بانک‌ها به بخش صنعت اختصاص می‌دادند می‌توانست پر کنند. اما سیستم بانکی از این اقدام خودداری کرد و نتیجه آن شد که تعدادی از واحدهای صنعتی،

بقیه در صفحه ۶۵

پیچ خوب نمره ۲/۵×۱۰	قیمت هر قراض در آخر شهریور	۲۶۰۰ ریال	قیمت آبان‌ماه	۲۸۰۰ ریال
متر ۳ متری گمرکی	قیمت هر عدد در آخر شهریور	۱۳۵۰ ریال	قیمت آبان‌ماه	۱۷۰۰ ریال
نقل اویز	قیمت هر نمره در آخر شهریور	۲۲ ریال	قیمت آبان‌ماه	۲۶ ریال
الکترو	قیمت هر کیلو در آخر شهریور	۱۵۵۰ ریال	قیمت آبان‌ماه	۱۷۰۰ ریال
الکترو چینی (موسوم به ام‌تی ۱۲)	قیمت هر کیلو در آخر شهریور	۱۸۰۰ ریال	قیمت آبان‌ماه	۲۶۰۰ ریال
سباده آلمانی	قیمت هر ورق در آخر شهریور	۳۷۵ ریال	قیمت آبان‌ماه	۵۹۰ ریال

از پشت صحنه نمایشگاه

انجام کار نو وقت می‌گذارد خوب صحبت کن. اگر مترجمی در انجام رسالت خود و برگرداندن دقیق و درست متن اصلی به زبان خودت گوشه‌باش چون اگر مطلب را درست ننویسی و صحیح الفبا نکنی، ممکن است حتی باعث جنگ بین دو کشور بشوی. اگر سزول هر وظیفه‌بی در نمایشگاه هستی، فکر کن که جزئی هستی از یک کل، برای شناساندن مملکت خودت در دنیا. و اگر بازدیدکننده

متخصص نیستی، بگذار متخصصین از این نمایشگاه برای بهبود کمی و کیفی صنایع و تولیدات ایران، و بسته‌بندی و تبلیغ و صدور آنها، استفاده کنند. و با حداقل فقط به نمایشگاه بیا، تا حاصل تلاش هموطنانت و تازه‌های سراسر جهان را ببینی و اگر کیسه نایلونی و خودکار هم به تو ندادند، بدون آنها به خانه برگرد، بیش از آنکه حیثیت ایرانی بودن خود را به خاطر چند اشانسیون بی ارزش به خطر بیندازی. و بالاخره اگر روزنامه‌نگار هستی، سعی کن

مطالب نمایشگاه را خوب* تهیه و تنظیم کنی، و احساس کنی که اگر در انجام این رسالت آنطور که باید نکوشی شاید در دنیا بازتابی علیه ایران و ایرانی داشته باشد. پس بیایید اصالت فرهنگی خود را بازیابیم. بیایید اول گوش کنیم که همکار ما، همسایه ما، دوست ما، ارباب رجوع ما، رئیس ما، مرنوس ما و... چه می‌گویند، سپس پاسخ مناسب و بدون توهین و صحیح بدهیم. و اگر سطح فرهنگی او پایین است، به او نیز کمک کنیم تا فرهنگ خود را بالا

ببرد و اصالت فرهنگی خویش را بازیابد. امروز باید همه به خودمان و به یکدیگر کمک کنیم، تا به نمایشگاه را، که جامعه ایرانی را، بهتر بسازیم. خیلی بهتر از دیروز و شاید بهتر از کشورهای پیشرفته دنیا. مگر نه که ما می‌خواهیم از جهان سوم بودن در بیابیم و این انگ را از پیشانی خود پاک کنیم و به دنیا ثابت کنیم که می‌شود جهان سوم نبود؟ به امید آرزو.

ان‌شاء‌الله.

شوک‌های اقتصادی...

چهار تا شش ماه پس از تصویب قانون برنامه توسعه دوم تهیه و به مجلس تقدیم شود، آن قدر جامع و مانع خواهد بود که اجازه دهد جامعه ما خود را با این شرایط جدید و بی‌سابقه و ناشناخته، یکباره و بدون شوک دیدن، تطبیق دهد؟

آیا سازمان‌ها، مدیران و نیروی انسانی عظمی که باید کار حذف نظامات ف. ب.م و استقرار شرایط جدید را فراهم کنند، در دسترس هست؟ و بالاخره آیا جامعه‌یی که ارزش پول ملی آن در برابر پول‌های خارجی ۲۴/۳ برابر

کاهش یافته (دلار ۷۰ ریالی در مقابل دلار ۱۷۰۰ ریالی و با بیشتر) و تورم مداوم آن را دچار روزمرگی معیشت کرده، توان تحمل تورم‌های پیش‌بینی شده در برنامه دوم توسعه را دارد؟ همین «اما»ها و «آیا»هاست که وظیفه دشواری را در برابر بررسی‌کنندگان نهایی لایحه مورد بحث، یعنی نمایندگان مجلس شورای اسلامی قرار داده است. در ماه‌های باقیمانده سال جاری مجلس دو برنامه وقت‌گیر در پیش دارد: یکی تصویب بودجه سال ۷۳، دیگری بررسی همین لایحه برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.

اگر حتی در این مدت هیچ لایحه دیگری در دستور کار مجلس قرار نداشته باشد، باز زمان برای بررسی کارشناسانه و نقادانه این لایحه کافی نیست. این کمبود وقت و امکانات را کارشناسان مسائل اقتصادی و اجتماعی و نیز رسانه‌ها می‌توانند جبران کنند. هر کس در ارزیابی و نقد این برنامه، و ارائه نظریات اصلاحی و روشنگر تردید کند، در واقع نسبت به ادای یک وظیفه حیاتی تردید کرده است. ۱- «در بخش پارچه‌بافی ظرفیت ما حدود یک میلیارد و صد تا دو بیست میلیون متر پارچه است و الان عملاً از هفتصد میلیون متر هم کمتر تولید می‌کنیم. - حجت‌الاسلام

دری نجف‌آبادی نقل از نشریه «مجلس و پژوهش» شماره چهارم، سال اول. ۲- همان مأخذ، صفحه ۲۰. ۳- در لایحه برنامه دوم توسعه پیش‌بینی شده که «تنظیم مناسب قیمت‌ها و اعمال نرخ‌ها و تعرفه‌های فروش به صورت تصاعدی و فصلی به نحوی که متوسط فروش گاز طبیعی (شامل عوارض) به قیمت جاری از ۶ ریال در سال ۱۳۷۲ به ۱۰۲/۲ ریال در سال ۱۳۷۷ برسد» و «تنظیم و اعمال قیمت‌های فروش برق به صورت تصاعدی و فصلی، به طوری که میانگین نرخ فروش هر کیلووات ساعت برق در سال‌های ۷۷ - ۱۳۷۳ با احتساب عوارض مصوب به قرار ذیل باشد: ۳۳/۵ - ۵۵/۱ - ۶۹/۶ - ۸۷ و ۱۰۹ ریال».

فینال تکراری مسابقات

فعالیت خود را متوقف کردند و بقیه به اجبار میزان تولید خود را کاهش دادند. پر واضح است صنعتی که با دلار حدود ۱۵۸۳ ریالی، و پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی به میزان ۷۰ ریال در ازای هر دلار، دچار رکود شود، وقتی مجبور باشد هر دلار را ۱۷۰۰ ریال بخرد و حقوق گمرکی و سود بازرگانی را هم به دلار ۱۷۰۰ ریالی بپردازد چه وضعی خواهد داشت.

دوم کشاورزی - سوبسیدهای تعدادی از نهاده‌های کشاورزی قطع شده است و به قراری که از قرائن بر می‌آید تعدادی دیگر هم قطع خواهد شد و به قول یک مقام عالی‌رتبه کشاورزی، این بخش نیز باید خود را با شرایط تعدیل اقتصادی و استفاده از ارزش‌ناور تطبیق دهد. سؤال این است که دست‌اندرکاران بخش کشاورزی، و خصوصاً کشاورزان و دامداران

خرده‌پا، قادر به تحمل هزینه‌های جدید خواهند بود؟

سوم تجارت - افزایش قیمت‌ها قدرت خرید مردم را باز هم کاهش داده است. فروشندگان و تجاری که مورد پرسش خبرنگاران ما قرار گرفته‌اند عموماً گفته‌اند با رکود بی‌سابقه‌ای دست و پنجه نرم می‌کنند. بسیاری از آن‌ها از هم اکنون نگران هستند که آیا در سررسید تعهداتی که سپرده‌اند قادر خواهند بود وجوه چک‌ها و سفته‌هایشان را پرداخت کنند یا خیر؟

چهارم خدمات - بخش خدمات، خواهی نخواهی، از سه مورد بالا متأثر می‌شود. باید رنگ آرزان باشد و مردم قدرت خرید آن را داشته باشند تا بتوانند خانه و محل کار خود را رنگ کنند. یا قدرت خرید خانواده‌ها باید به آن اندازه باشد که علاوه بر هزینه‌های خوراکی، درمان و ایاب و ذهاب میلی‌ها هم برای پرداخت دستمزد تعمیرکار تلویزیون و یخچال و اتومبیل کنار بگذارند، آیا

مردم در آینده چنین قدرت خریدی دارند؟ پنجم ساختمان - وضع بخش ساختمان حتی قبل از تحولات اخیر دچار رکود بود... پر واضح است که افزایش قیمت دلار، و دلاری شدن سود بازرگانی و حقوق گمرکی، موجب افزایش قیمت‌های تمام شده در این بخش نیز می‌شود. همین فاعده در مورد پروژه‌های عمرانی نیز صادق است و ما هم اکنون شاهد توقف اجرای تعدادی از این پروژه‌ها هستیم و بی‌شک این روند در آینده تشدید خواهد شد.

● و... بالاخره یک فرض:

یک فرض می‌تواند این باشد که بانک مرکزی به خاطر مقابله با سودجویی دلان ارز، قیمت انواع ارزها را افزایش داده است. حتی اگر هدف همین باشد، و بانک مرکزی (فرضاً) بعداً اقدام به کاهش قیمت ارزها کند، تأثیری که اقدامات اخیر بر بازار گذاشته، زایل نخواهد شد.